

kpt. Roman Szczur vel Szumski
1910-1950

ps. „Halina”, „Nadzieja”, „Urszula”
(nazwisko konspiracyjne Roman Szumski),
podoficer KOP i WP, kpt. AK-WiN,
odznaczony Krzyżem Walecznych

Urodził się 15 sierpnia 1910 r. w kolonii Roszki Udryckie k. Zamościa. Po odbyciu w latach 1931-1932 służby wojskowej w 23. pułku piechoty we Włodzimierzu Wołyńskim postanowił pozostać w wojsku, pełnił służbę w Korpusie Ochrony Pogranicza. W czasie kampanii wrześniowej 1939 r. dostał się do niewoli sowieckiej. Zbiegł z transportu kolejowego do ZSRR. W listopadzie 1939 r. wstąpił do Służby Zwycięstwu Polski. Od marca 1941 r. dowodził placówkami Stary Zamość i Nielisz Obwodu ZWZ-AK Zamość. Po wkroczeniu Sowietów na Lubelszczyznę pozostał w konspiracji. Od sierpnia 1944 do września 1945 r. pełnił funkcję

komendanta placówki AK-DSZ-WiN Stary Zamość. 7 października 1944 r. odbił z więzienia w Zamościu 30 osób. W grudniu 1945 r. został wyznaczony na kierownika Rejonu „Jaśmin” Obwodu WiN Zamość. 8 maja 1946 r. na czele 12 żołnierzy rozbił więzienie w Zamościu, uwalniając 301 więźniów. W czerwcu 1946 r., zagrożony aresztowaniem, zdał kierownictwo rejonu i wyjechał na ziemie zachodnie. 22 marca 1947 r. ujawnił się przed WUBP w Warszawie. W latach 1947-1948 mieszkał na Dolnym Śląsku, utrzymując kontakty z dawnymi podkomendnymi. Wraz z żołnierzami Okręgu Lubelskiego WiN przeprowadził 11 marca 1949 r. akcję rekwizycyjną na Bank Spółdzielczy w Nowej Soli. Zdobyte fundusze miały być przeznaczone na pomoc dla ukrywających się żołnierzy oraz na wsparcie dla rodzin aresztowanych. Został aresztowany 28 marca 1949 r. przez funkcjonariuszy Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Lublinie. Był sądzony w trybie doraźnym. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego we Wrocławiu na sesji wyjazdowej w Nowej Soli 21 września 1949 r. został skazany na karę śmierci, którą wykonano 23 stycznia 1950 r. w więzieniu przy ul. Kleczkowskiej we Wrocławiu.

Szczątki Romana Szczura zostały odnalezione w listopadzie 2011 r. w wyniku prac ekshumacyjnych prowadzonych przez IPN na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu.

Uroczystości pogrzebowe kpt. Romana Szczura vel Szumskiego

3 marca 2021 r. (Zamość)

- 17:15 Złożenie kwiatów pod tablicą upamiętniającą akcję rozbitcia komunistycznego więzienia w Zamościu przy ul. Stefana Okrzei 14
- 17:45 Wprowadzenie szczątków R. Szczura vel Szumskiego do kościoła garnizonowego w Zamościu (Parafia wojskowa św. Jana Bożego w Zamościu, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 36)
- 18:00 Msza święta intencji kpt. Romana Szczura vel Szumskiego ps. „Urszula” w kościele garnizonowym w Zamościu

4 marca 2021 r. (Radecznica)

- 9:00 Wyprowadzenie trumny z kościoła garnizonowego w Zamościu i przewiezienie w asyście wojska i policji do Radeczniczy
- 11:00 Msza święta w intencji kpt. Romana Szczura vel Szumskiego ps. „Urszula” w Bazylice oo. Bernardynów w Radeczniczy i złożenie trumny w krypcie II Inspektoratu Zamojskiego AK